

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5
im. SZARYCH SZEREGÓW
w BIELSKU PODLASKIM**

**PROGRAM WYCHOWAWCZO -
PROFILAKTYCZNY SZKOŁY**

BIELSK PODLASKI, wrzesień 2020

AKTUALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEGO NA ROK SZKOLNY 2020/2021

Aktualizacja Programu Profilaktyczno-Wychowawczego wynika z podsumowania całorocznej pracy wychowawczo-dydaktycznej w roku szkolnym 2019/2020.

Systematyczne gromadzenie informacji (analiza sprawozdań przedłożonych przez wychowawców klas I - VIII w czerwcu 2020 roku *na temat przeprowadzonych działań*), *rozmowy na spotkaniach zespołów samokształceniowych, których celem było podwyższanie skuteczności działań zawartych w programie*, pozwalają stwierdzić, iż realizacja Programu Profilaktyczno-Wychowawczego Szkoły w roku szkolnym 2019/2020 przebiegała prawidłowo.

Rozwijane są wszystkie sfery osobowości uczniów. Każde dziecko ma szansę na osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu, adekwatnego do jego możliwości. Nauczyciele kształtują samodzielne myślenie uczniów, wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują, jak radzić sobie z trudnościami, wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia bez substancji psychoaktywnych. Ponadto przedstawiają uczniom sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, dają osobiste wsparcie.

Punktem wyjścia do sformułowania przez naszą szkołę celów i zadań programu wychowawczo – profilaktycznego na rok szkolny 2020/2021 była wnikliwa diagnoza, analiza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz rozeznanie w zasobach szkoły.

Wybrane źródła danych:

- Dokumenty szkolne: dzienniki lekcyjne, dzienniki zajęć pozalekcyjnych, specjalistyczne dzienniki organizacji Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej, dokumentacja wychowawców klas, sprawozdania z realizacji programów wychowawczych klas oraz ich ewaluacji;
- Informacje uzyskane od wychowawców, uczniów, rodziców i nauczycieli, dyrektora, pedagoga;
- Analiza ocen zachowania;
- Analiza frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych;
- Analiza frekwencji rodziców w czasie wywiadówek;

- Analiza ocen cząstkowych i semestralnych;
- Analiza frekwencji rodziców w czasie uroczystości i imprez organizowanych przez szkołę;
- Analiza harmonogramu dyżurów nauczycieli podczas przerw;
  - Analiza całościowych potrzeb edukacyjno – terapeutycznych w celu zakwalifikowania do różnych form zajęć dydaktyczno – wychowawczych i specjalistycznych jak: socjoterapeutycznych, rozmowy, terapie indywidualne i grupowe z uczniami, Trening Umiejętności Społecznych dla uczniów o niskim poziomie kompetencji społecznych i z zaburzeniami w relacjach rówieśniczych jak i zaburzeniami emocjonalnymi.

W drugim półroczu roku szkolnego 2019/2020 w związku z zaistniałą sytuacją na świecie dotyczącą pandemii koronawirusa, szkoła przeszła na nauczanie zdalne. Diagnoza występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka przeprowadzona została metodą wywiadu telefonicznego oraz spotkań przy zachowaniu reżimu sanitarnego. Spotkania dotyczyły przekazywania sprzętów do nauki zdalnej oraz zajęć specjalistycznych. Rozmowy były prowadzone z nauczycielami, rodzicami i dziećmi klas I-VIII w okresie od kwietnia do czerwca 2020 roku.

Badania te pozwoliły na dokonanie diagnozy sytuacji wychowawczej w domu. Oczekiwań uczniów związanych z nową sytuacją, opracowania własnych harmonogramów dnia, większej samodyscypliny i systematyczności. Oczekiwań rodziców oraz nauczycieli. Wypracowanie wspólnej strategii uczenia się. Badania te również pozwoliły ukazać nowy problem jakim jest gwałtowny rozwój technologii informacyjnej. Należą do nich m.in. nadużywanie internetu, cyberprzemoc, gry hazardowe oraz duży dostęp do gier komputerowych, które propagują przemoc.

W programie dokonano aktualizacji CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH I CZYNNIKÓW RYZYKA występujących w szkole. Jeśli mowa w programie o uczniach, dotyczy to uczniów klas I – VIII. Do programu dodano nowe **załączniki nr 11 - Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego i wagarowania** i **12 Wewnętrzne procedury szkoły związane z pandemią Covid – 19** oraz modyfikacji uległ **załącznik nr 8 – Procedury współpracy szkoły z rodzicami**. Związane jest to z obecnie panującą sytuacją Covid- 19.

Realizacja PROGRAMU PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEGO w roku szkolnym 2020/2021 powinna być kontynuowana w niezmienionej formie ze szczególnym uwzględnieniem działań KIERUNKÓW REALIZACJI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA W ROKU SZKOLNYM 2020/2021:

1. Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.
2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
3. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.
4. Siedem podstawowych obszarów dotyczących zachowania uczniów szkole i poza nią (Rozporządzenie MEN z dnia 22.02.2019)
  - Wywiązywanie się z obowiązków uczniowskich
    - Postawy zgodne z dobrem społeczności uczniowskiej
    - Dbłość o honor i tradycje szkolne
    - Okazywanie szacunku innym osobom
    - Dbłość o piękno mowy ojczystej
    - Dbłość o bezpieczeństwo i zdrowie własne i innych osób
    - Godne, kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią

Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 5 im. Szarych Szeregów w Bielsku Podlaskim zaopiniowano na Radzie Pedagogicznej w dniu 14.09.2020 i wdrożono do realizacji.

**„Lata dziecięce są górami,
z których rzeka bierze swój
początek, rozpęd i kierunek”.**

J. Korczak

WPROWADZENIE

Czym są działania wychowawcze w szkole? Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby:

- wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, starszego kolegę) oraz wychowanka (dziecko, nastolatka)
  - pozostające w osobowej relacji (oparte na poszanowaniu godności osobowej)
  - współdziałające w osiągnięciu celów wychowawczych, tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m.in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej
  - dzielące się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Czym są działania profilaktyczne w szkole? To kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu
  - ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia
  - inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia

Zgodnie z zapisami *Ustawy Prawo Oświatowe* dokonano integracji realizowanych dotychczas działań wychowawczych i działań profilaktycznych w Szkole Podstawowej nr 5 im. Szarych Szeregów w Bielsku Podlaskim w obrębie jednolitego Programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów i środowiska wychowawczego. Opisuje w sposób całościowy treści oraz działania całej społeczności szkolnej. Odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole i jej środowisku. Ma przemyślany cel. Zawiera konkretne działania wychowawczo - profilaktyczne zgodnie z potrzebami uczniów. W swoich założeniach angażuje nie tylko uczniów, ale i rodziców oraz całe środowisko szkolne.

Tworząc program wychowawczo – profilaktyczny szkoły wzięto pod uwagę prawne aspekty:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 – Prawo oświatowe
  - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
  - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
  - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr. 78, poz. 483)

- Rozporządzenie MEN i Sportu z dnia 9 lutego 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół

- Konwencja o Prawach dziecka jak również zobowiązania prawne - nowelizacja rozporządzenia MEN z dnia 22 stycznia 2018 w sprawie działań profilaktycznych i przeciwdziałania narkomanii

OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Działalność wychowawczo – profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia, wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w następujących obszarach:

1. **FIZYCZNEJ** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych
2. **PSYCHICZNEJ** – ukierunkowanej na zbudowaniu równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego
3. i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności
4. **SPOŁECZNEJ** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych
5. **DUCHOWEJ** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Niniejszy program przewidziany jest do realizacji w klasach I – VIII w ramach nauczania różnych przedmiotów, godzin wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych, zajęć z pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

W związku z tym, iż społeczność szkoły zaliczana jest do grupy niskiego ryzyka będziemy realizować profilaktykę I stopnia, tzw. uniwersalną – kierowaną do wszystkich osób, które nie wykazują jeszcze dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy ich wyposażyć w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie. Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców oraz nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Wyznacza to nam – wychowawcom organizację i prowadzenie różnorodnych form uczących naszych odbiorców różnych umiejętności psychologicznych i społecznych, kształtujących ich postawy i świat wartości. Oddziaływanie profilaktyczne ma szczególne znaczenie w odniesieniu do młodzieży w okresie dorastania. Jest to faza rozwoju, w której młody człowiek jest podatny na zachowania ryzykowne, np. palenie papierosów, używanie

alkoholu, używanie innych środków psychoaktywnych, wagary, zachowania agresywne i przestępcze. Liczne doświadczenia i badania pokazują, że zachowania ryzykowne mają to do siebie, że jedne pociągają za sobą inne.

Punktem wyjścia do sformułowania przez naszą szkołę celów i zadań programu wychowawczo - profilaktycznego była wnikliwa diagnoza, analiza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz rozeznanie w zasobach szkoły.

W NASZEJ SZKOLE ISTNIEJĄ CZYNNIKI CHRONIĄCE i CZYNNIKI RYZYKA :

CZYNNIKI RYZYKA ORAZ CZYNNIKI CHRONIĄCE ZWIĄZANE Z JEDNOSTKĄ

CZYNNIKI RYZYKA	CZYNNIKI CHRONIĄCE
<ul style="list-style-type: none"> · niepowodzenia szkolne · niska zaradność życiowa · niska samooceny · podatność na wpływy · buntowniczość · poszukiwanie wrażeń	<ul style="list-style-type: none"> · przekonanie o szkodliwości środków odurzających · docenianie osiągnięć szkolnych · umiejętności życiowe · okazje do działań prospołecznych · nagradzanie zachowań prospołecznych · jasne standardy zachowań · pozytywny obraz siebie · samodyscyplina · poczucie własnej tożsamości · poczucie sensu życia

CZYNNIKI RYZYKA ORAZ CZYNNIKI CHRONIĄCE

ZWIĄZANE Z RODZINĄ i UCZNIEM

CZYNNIKI RYZYKA	CZYNNIKI CHRONIĄCE
<ul style="list-style-type: none"> · chaotyczne środowisko rodzinne (dysfunkcje w środowisku lokalnym, brak wsparcia od rodziców) · niska skuteczność rodziców · brak dojrzałych więzi w rodzinie · niekonsekwentna lub nieskuteczna dyscyplina · duża liczba nieobecnych godzin w szkole usprawiedliwianych przez rodziców · brak motywacji do zdobywania wiedzy · trudności w nauce i niepowodzenia szkolne · zachowania u uczniów · problemy emocjonalne i trudność z ich pokonywaniem – zdiagnozowane zaburzenia · wpływ mediów, korzystanie z Internetu ,w tym z portali społecznościowych · brak wybranych umiejętności psychospołecznych wśród uczniów- komunikacja międzyrówieśnicza · rodzicielskie wzorce zachowań dysfunkcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> · dobra współpraca z rodzicami · zdrowe więzi rodzinne · zaangażowanie rodziców w życie dzieci · rodzicielska kontrola zachowania dzieci · wzajemne poczucie zaufania członków rodziny

CZYNNIKI RYZYKA ORAZ CZYNNIKI CHRONIĄCE

ZWIĄZANE ZE SZKOŁĄ

CZYNNIKI RYZYKA	CZYNNIKI CHRONIĄCE
<ul style="list-style-type: none"> · niesatysfakcjonujące wyniki nauczania · liczne klasy · brak współpracy z rodzicami · niskie osiągnięcia szkolne.	<ul style="list-style-type: none"> · jasne zasady zachowania · szkolna oferta zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania, w tym prężnie działające drużyny zuchowe i harcerskie. Aktywne działania wolontariatu · Samorządność Uczniowska · realizacja projektów szkolnych i projektów unijnych · edukacja włączająca – osobowe traktowanie uczniów · wykwalifikowana kadra pedagogiczna zaangażowana w działania wychowawczo - profilaktyczne · dobra współpraca i spójność oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych wszystkich pracowników szkoły i rodziców · sprawny i prawidłowy obieg informacji w szkole · komputeryzacja szkoły i dostęp do internetu · systematycznie uzupełniany księgozbiór biblioteki szkolnej · sala gimnastyczna dostosowana do spotkań całej społeczności szkolnej podczas apeli, uroczystości i imprez integracyjnych oraz wyposażona

	<p>w odpowiedni sprzęt</p> <ul style="list-style-type: none"> · gabinet pedagoga, gabinet psychologa <p>oraz do indywidualnej pracy z uczniem</p> <ul style="list-style-type: none"> · działanie monitoringu w szkole · dobra współpraca z instytucjami <p>wspomagającymi rodzinę otwarta komunikacja</p>
--	--

CZYNNIKI RYZYKA ORAZ CZYNNIKI CHRONIĄCE
ZWIĄZANE Z GRUPĄ RÓWIEŚNICZĄ

CZYNNIKI RYZYKA	CZYNNIKI CHRONIĄCE
<ul style="list-style-type: none"> · zachowania dysfunkcyjne rówieśników · uczestnictwo w subkulturze młodzieżowej · negatywna presja rówieśnicza · zorientowanie na rówieśników 	<ul style="list-style-type: none"> · udział w grupowych zajęciach · pozytywna aktywność społeczna · pozytywna presja rówieśnicza · pozytywna kontrola rówieśnicza

CZYNNIKI RYZYKA ORAZ CZYNNIKI CHRONIĄCE

ZWIĄZANE ZE SPOŁECZEŃSTWEM

CZYNNIKI RYZYKA	CZYNNIKI CHRONIĄCE
<ul style="list-style-type: none"> · dostępność środków odurzających · słabe zaangażowanie prospołeczne · kryzys wartości w życiu społecznym · wysoki wskaźnik patologii · pasywność obywatelska	<ul style="list-style-type: none"> · trudny dostęp do tytoniu/alkoholu/narkotyków · zero tolerancji dla patologii · jasne zasady dotyczące zachowania dzieci i młodzieży · świadomość społeczna · obywatelski nadzór i obywatelskie kontrole

ZASOBY SZKOŁY

- przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczo – profilaktycznych (specjaliści szkolni: pedagodzy szkolni, psycholog, terapeuci, socjoterapeuta, logopeda, doradca zawodowy, oligofrenopedagodzy, mediatorzy, instruktorzy harcerstwa, pielęgniarka);
- materialne – boisko szkolne, świetlica szkolna, sala gimnastyczna, siłownia, kąpielarnia, kawiarenka;
- techniczne – sale lekcyjne z tablicami interaktywnymi, pracownie komputerowe, biblioteka szkolna, Izba Pamięci;
- organizacyjne – wolontariat uczniowski, samorząd uczniowski, świetlica środowiskowa „Radość i Przyjaciele”, kawiarenka.

Wychowanie i kształcenie jest procesem ciągłym i trwa całe życie, dlatego też szkoła jest wspólnotą wzajemnie się wychowującą, gdzie uczniowie, nauczyciele i rodzice potrafią być partnerami w działaniu dla osiągnięcia założonych celów

Miarą naszego szkolnego sukcesu wychowawczego, profilaktycznego i dydaktycznego będą uczniowie, którzy po latach, jako dorośli ludzie, będą mogli stwierdzić, że uczyli się w szkole, która dała im szansę rozwoju zainteresowań, osobowości i odpowiedzialnych, twórczych postaw, i że panowała w niej życzliwa, przyjazna i bezpieczna atmosfera.

SYLWETKA ABSOLWENTA
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 5 im. SZARYCH SZEREGÓW
w BIELSKU PODLASKIM

ABSOLWENT JEST:

- uczciwy, wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka
- odpowiedzialny za siebie i innych
- kulturalny, tolerancyjny, ale asertywny
- świadomy własnego pochodzenia i szanujący kulturę i tradycję swojego kraju
- przywiązany do tradycji i symboli narodowych
- świadomy zagrożeń płynących z rozwoju cywilizacji XXI wieku
- aktywny i twórczy, ciekawy świata

ABSOLWENT ZNA:

- swoje mocne i słabe strony, potrafi dokonać konstruktywnej samooceny
- zasady zdrowego stylu życia
- potrzeby najbliższego środowiska, stara się aktywnie uczestniczyć w jego

kształtowaniu

- historii patrona szkoły, regionu i narodu, pielęgnuje tradycje szkoły

ABSOLWENT POTRAFI:

- rozwijać osobiste zainteresowania, dbać o własny rozwój intelektualny
- nawiązywać przyjaźnie i budować trwałe więzi międzyludzkie
- współpracować w zespole, kierować nim i podejmować odpowiedzialne decyzje
- dbać o zdrowie i sprawność fizyczną
- sprawnie posługiwać się technologią komputerową i umiejętnie korzystać z Internetu,
- komunikować się w obcym języku

Szkoła Podstawowa nr 5 im. Szarych Szeregów w Bielsku Podlaskim jest szkołą ogólnodostępną. Uczą się tutaj uczniowie klas I – VIII. Sytuacja wychowawcza i opiekuńcza w szkole jest dobra, na bieżąco analizowana z dyrekcją szkoły, wychowawcami klas, nauczycielami, specjalistami. Problemy stwarza nieliczna grupa uczniów, zwłaszcza tych zaniedbanych środowiskowo. Zwracamy uwagę na uczniów z rodzin o trudnej sytuacji materialnej i niepełnych oraz zagrożonych patologią. Uczniów tych otaczamy szczególną opieką i udzielamy na bieżąco pomocy. Uczniowie naszej placówki mają możliwość udziału w licznych zajęciach dodatkowych: uczniowie z trudnościami dydaktycznymi, o specjalnych potrzebach edukacyjnych są uczestnikami zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, terapii pedagogicznej, terapii ręki, Treningu umiejętności społecznych, terapii logopedycznej, socjoterapeutycznej. Prowadzimy również edukację włączającą – włączanie dzieci niepełnosprawnych w pełny proces edukacyjny - przygotowujemy uczniów niepełnosprawnych do jak najpełniejszego funkcjonowania w społeczeństwie. Uczą się u nas dzieci autystyczne, z niepełnosprawnością intelektualną, z afazją, z niepełnosprawnością sprzężoną. Uczestniczą one w życiu szkoły w takim samym stopniu jak ich pełnosprawni rówieśnicy. Uczniowie uzdolni swoje zdolności i pasje rozwijają podczas zajęć w kołach zainteresowań. Prężnie działa wolontariat, samorząd uczniowski, gromady zuchowe i harcerskie.

W naszym programie przyjęto zasadę uczenia się przez doświadczenie, dialog, aktywne uczestnictwo. Zadaniem prowadzących jest więc stwarzanie sytuacji, w których wszyscy uczniowie aktywnie uczestniczą w zajęciach, dzielą się swoimi odczuciami, doświadczeniami, stosując je w interakcjach z innymi oraz zdobywają wiedzę teoretyczną.

Ważne jest bliższe poznanie i tworzenie klimatu kontaktu emocjonalnego z uczniami. Odpowiedni klimat, przyjazna atmosfera, nawiązanie więzi z młodzieżą pozwoli na poznanie ich zainteresowań, potrzeb, uzdolnień, emocjonalności.

Istotne jest tworzenie reguł współpracy w grupie, zawieraniu kontraktu, dzięki temu uczniowie biorą odpowiedzialność za swoje wybory i zdobywają umiejętność porozumiewania się z innymi. Ważnym elementem uczenia się jest współpraca uczniów, atmosfera zaufania, akceptacji i wzajemnego wspierania.

Podczas realizacji zajęć wychowawczo – profilaktycznych należy stosować metody wielostronnego kształcenia i stymulacji aktywności komunikacyjnej uczniów. Dostarczą one okazji do sprawdzenia i stosowania dotychczasowej wiedzy oraz umiejętności w różnych symulowanych i naturalnych sytuacjach.

Wśród metod należy wymienić:

- metody aktywne, np. burza mózgów, praca w małych grupach, odgrywanie ról i symulacje, ukierunkowana dyskusja, akcje charytatywne
- metody praktyczne – drama, trening interpersonalny, gry i zabawy interakcyjne, spektakle profilaktyczne, rekomendowane programy profilaktyczne, kampanie, szkolenia
- metody symulacyjne: gry dydaktyczne
- metody podające: mini wykład, pogadanki, rozmowa kierowana, opowiadanie, opis, dyskusja

Takie podejście do wychowania młodego człowieka wprowadza konieczność zaangażowania się w działania wychowawczo - profilaktyczne nie tylko nauczycieli, rodziców, ale również instytucji wspierających pracę szkoły.

Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły zawiera przemyślane cele, które uwzględniają:

- diagnozę potrzeb i problemów uczniów w środowisku szkolnym,
- poznanie środowiska rodzinnego uczniów i sposobów spędzania czasu wolnego bez nałogów i przemocy,
- aktywny udział uczniów w zajęciach profilaktycznych, wychowawczych
- dostosowanie treści i form zajęć do potrzeb, stopnia zagrożenia i wieku uczniów,
- pomoc psychologiczno – pedagogiczną dla dzieci i młodzieży, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i niepełnosprawnych
- zapewnienie uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych - niepełnosprawnym przyjaznych, bezpiecznych i zdrowych warunków do nauki
- wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości
- edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia bez nałogów
- edukację współżycia w zespole, podnoszenia kultury osobistej i dobrego zachowania w grupie, sposobów rozwiązywania konfliktów pomiędzy uczniami,
- współdziałanie z rodzicami w rozwiązywaniu problemów uczniów
- edukację rodziców w okresie problemów wychowawczych
- współdziałanie z poradniami i jednostkami specjalistycznymi działającymi na rzecz dziecka

Osiągnięcie założonych celów i pożądaných wyników wymaga wyboru różnorodnych metod, sposobów i środków realizacji, dostosowania do charakteru treści nauczania, przeciętnego poziomu uczniów, ich doświadczeń życiowych. Działania z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki powinny być prowadzone systematycznie, a nie jako sporadyczne akcje wśród dzieci.

W naszej szkole istnieje potrzeba podjęcia działań w następujących obszarach:

- 1. ZDROWIE – edukacja zdrowotna**
- 2. BEZPIECZEŃSTWO – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)**
- 3. RELACJE – kształtowanie postaw społecznych**
- 4. KULTURA – wartości, normy, wzory zachowań**

Diagnoza sytuacji wychowawczej przeprowadzona na podstawie ankiet,(wywiadu) dokumentacji, wyników klasyfikacji oraz obserwacji własnych wskazuje na konieczność kontynuowania działań w zakresie :

- konsekwentnego respektowania przez uczniów, rodziców procedur szkolnych, szczególnie dotyczy korzystania z urządzeń mobilnych, współpracy rodziców ze szkołą, wychodzenia poza teren szkoły w trakcie pobytu w szkole,
- monitorowania realizacji obowiązku szkolnego przez uczniów i ich rodziców i konsekwentnego respektowania procedur, szczególnie uczniów klas starszych
- udzielania na bieżąco pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom – coraz więcej przypadków uczniów z zaburzeniami zachowania i emocji, trudności emocjonalnych, braku umiejętności społecznych, dzieci z lękami, brak umiejętności radzenia sobie z problemami okresu dorastania
- motywowania uczniów do nauki
- wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ich rodziców i nauczycieli. Przygotowanie uczniów klas VIII do egzaminów
- współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły

MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

Realizacja programu jest stałym, niekończącym się procesem wspomagania uczniów w radzeniu sobie z problemami i zagrożeniami, procesem ograniczającym i likwidującym czynniki, które zaburzają ich prawidłowy rozwój.

Monitoring programu wychowawczo – profilaktycznego prowadzony jest na bieżąco przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych, nauczycieli, pedagogów szkolnych, psychologa szkolnego.

Na poziomie klasy wychowawca realizuje treści wychowawczo – profilaktyczne. Prowadzi na bieżąco rejestr działań: profilaktycznych, wychowawczych, rozmów z rodzicami, rozmów z uczniami, konsultacji z pedagogiem szkolnym lub innym specjalistą. Realizując powyższe przedsięwzięcia uwzględnia potrzeby klasy, dobierając odpowiednie formy i metody pracy.

Ewaluacja programu odpowiadać ma na pytania: Czy osiągnięto zamierzone cele?, Jakie są efekty zrealizowanych działań? Czy sposób realizacji sprzyjał skuteczności? „Czy w efekcie podejmowanych w naszej szkole działań wychowawczo - profilaktycznych uległy osłabieniu czynniki wpływające na występowanie zachowań ryzykownych oraz czy nastąpiło wzmocnienie czynników chroniących przez tymi zachowaniami?” Natomiast wyniki ewaluacji służą do oceny rezultatów i efektywności prowadzonych działań. Pozwolą także systematycznie i na bieżąco modyfikować program uwzględniając aktualne potrzeby społeczności szkolnej.

Program jest zapisem swoistych oczekiwań i przewidywań dotyczących efektów wychowania szkolnego. Nie jest dokumentem zamkniętym, może ulec modyfikacji wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły.

Kryteria ewaluacji:

1. Dostosowanie zadań Programu wychowawczo - profilaktycznego do warunków szkoły i bazy szkoły
2. Poprawność doboru zadań do realizacji założonych celów
3. Poziom realizacji zadań skierowanych na uczniów, nauczycieli i rodziców
4. Zaangażowanie nauczycieli w realizację programu wychowawczo - profilaktycznego
5. Dostosowanie programu do wyników diagnozy

Formy ewaluacji: zapisy w dziennikach szkolnych, ankiety, obserwacje, rozmowy z uczniami, nauczycielami, pedagogiem szkolnym, psychologiem, dyrekcja i innymi

pracownikami, rozmowy z uczniami, kronika szkoły, protokoły szkoleniowych rad pedagogicznych, protokoły z zebrań z rodzicami, protokoły z rad pedagogicznych, sprawozdania.

Opracowanie we współpracy z rodzicami:

V- ce Dyrektor Szkoły – Maria Duniec -

Pedagodzy szkolni – Bożena Oleszko i Katarzyna Trzyna -

Lider zespołu samokształceniowego , polonista - Beata Żoch -

OBSZAR: ZDROWIE – EDUKACJA ZDROWOTNA

OBSZAR: UCZNIOWIE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizowanie zajęć o tematyce prozdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, prelekcje - konkursy o tematyce prozdrowotnej -zajęcia, apele profilaktyczne w klasach I - VIII - spotkania z policją w klasach I - VIII - realizacja programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciele - wychowawcy świetlicy szkolnej Pedagog szkolny - koordynatorzy 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie nabędą podstawowe umiejętności życiowe, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> -podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów - twórcze i krytyczne myślenie - samoświadomość i empatia - radzenie sobie z emocjami i stresem

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ „Nie pal przy mnie proszę” dla klas I – III ✓ „Znajdź właściwe rozwiązanie” dla klas IV- VIII ✓ Ogólnopolska akcja „Śniadanie Daje Moc” ✓ Ogólnopolski Program profilaktyczny „Postaw na Rodzinę” ✓ Program edukacyjno – profilaktyczny „Trzymaj formę” <p>- realizacja programów zdrowotnych w ramach Narodowego Programu Zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość” skierowany do uczniów klas II 	<p>programów profilaktycznych</p> <p>- pedagog szkolny, wychowawcy</p> <p>- współpraca z SANEPID –m, Urzędem Miasta</p> <p>Wychowawcy klas I – VIII</p> <p>- Wychowawcy kl</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzone działania ukażą wartość jaką jest rodzina ▪ Poprawa sposobu odżywiania – prowadzenie zbilansowanej diety i aktywności fizycznej ▪ Nabędą umiejętności korzystania z informacji zamieszczanych na opakowaniach produktów spożywczych ▪ Prowadzone działania przyczynią się do szerzenia wiedzy na temat zdrowia uczniów ▪ Będą kształtowały zachowania i nawyki sprzyjające zdrowiu ▪ Znają zasady zdrowego odżywiania ▪ Nabyte umiejętności ułatwią przejście trudnego okresu adolescencji
--	---	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przetłamywanie złych nawyków żywieniowych, zapobieganie anoreksji, otyłości, odchudzaniu 	<p>- szkolne akcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ „Światowy dzień bez tytoniu” ✓ Akcja sprzątanie świata” ✓ „Majówka dla zdrowia” <p>- udział w kampaniach profilaktycznych , warsztatach, np. „Zdrowe kieszonkowe”</p> <p>- udział w szkolnych akcjach promujących zdrowe odżywianie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ „Szlanka mleka” ✓ „Owoce w szkole” <p>- Realizacja programów edukacyjno-zdrowotnych, plakaty, ulotki, rozmowy z pielęgniarką szkolną, apele indywidualne rozmowy uczniów z klas starszych z pielęgniarką szkolną, wychowawcą, pedagogiem szkolnym</p> <p>- właściwa dieta</p>	<p>II</p> <p>- wychowawcy klas III</p> <p>-wychowawcy świetlicy szkolnej, wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka szkolna</p> <p>Współpraca z instytucjami</p> <p>Koordinator</p>		
--	---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uświadomienie zdrowia fizycznego i psychicznego. Zapobieganie nieodpowiednim dietom podczas ćwiczeń fizycznych wykonywanych przez młodzież w okresie adolescencji 	<p>(przykładowe diety – opracowania, przepisy na zdrowe odżywianie</p>	<p>Wychowawcy klas, w ramach zajęć pozalekcyjnych, pielęgniarka szkolna, pedagodzy, psycholog, zajęcia WDŻ,</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Propagowanie zdrowego stylu życia 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjścia na basen - wycieczki piesze - wycieczki krajoznawcze - zajęcia pozalekcyjne uwzględniające ruch na świeżym powietrzu - zajęcia pozalekcyjne sportowe i rekreacyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciele uczący - dyrekcja 	<ul style="list-style-type: none"> - cały rok szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie będą brać udział w szkolnych formach propagowania zdrowego stylu życia, a także będą porozumiewać się i utrzymywać dobre relacje interpersonalne
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie postaw prozdrowotnych na zajęciach szkolnych i 	<ul style="list-style-type: none"> - respektowanie przepisów BHP na zajęciach szkolnych i 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele - nauczyciele w-f 	<ul style="list-style-type: none"> - cały rok szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie naberą specyficzne umiejętności dotyczące radzenie sobie z zagrożeniem zdrowia i życia

pozaszkolnych	pozaszkolnych - prowadzenie zajęć gimnastyki korekcyjnej - działalność świetlicy środowiskowej: „Radość” i „Przyjaciele” - Realizacja programów edukacyjno-zdrowotnych	- wychowawcy świetlic środowiskowych	X - V	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole ▪ Udzielanie pierwszej pomocy przedlekarskiej ▪ Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki - spotkania z Policjantem; realizacja programów profilaktycznych: <ul style="list-style-type: none"> ✓ „Bezpieczna droga do szkoły” ✓ „Bezpieczne ferie” ✓ „Bezpieczne wakacje” ✓ „Bezpieczna jazda rowerem” - konkursy o tematyce Nasze bezpieczeństwo, np. „Bezpieczna droga do szkoły” - plakaty, ulotki - dyżury nauczycieli 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele - nauczyciele w-f - wychowawcy klas I –III - pedagog szkolny - wychowawcy świetlicy szkolnej - koordynator ds. 	<ul style="list-style-type: none"> - cały rok szkolny IX I VI X 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie są świadomi zagrożeń na drodze ▪ Znają zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego ▪ Znają telefony alarmowe ▪ Wiedzą, jak zachować się w sytuacji kryzysowej ▪ znają przepisy ruchu drogowego ▪ wie, jak bezpiecznie spędzić wakacje i ferie ▪ zna regulaminy szkolne ▪ uczeń odpowiednio zachowuje

	<ul style="list-style-type: none"> - uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie (próbna ewakuacja, próbny alarm przeciwpożarowy) - zajęcia w ramach lekcji WDŻ i pielęgniarką szkolną - dbanie o bezpieczeństwo uczniów podczas imprez szkolnych i przerw śródlekcyjnych - dyżury nauczycieli, administracji, -rozmowy indywidualne o charakterze ostrzegawczo-wyjaśniającym, - monitoring w szkole, rozmowy telefoniczne z rodzicami, stosowanie ustalonych procedur 	<p>bezpieczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoba odpowiedzialna za BHP - dyrektor szkoły -nauczyciele WDŻ, pielęgniarka szkolna - pracownicy szkoły <p>Pedagog szkolny Psycholog szkolny Wychowawcy klas Nauczyciele dyżurujący, obsługa szkoły</p>		<p>się podczas ewakuacji</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uczeń czuje się bezpiecznie w czasie przerw i imprez szkolnych <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwe zachowanie wywołuje natychmiastową reakcję pracowników szkoły
--	---	---	--	--

Formy ewaluacji: dzienniki szkolne, rozmowy z uczniami, kronika szkoły, sprawozdania

OBSZAR: RODZICE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nabywanie i bogacenie wiedzy dotyczącej higieny zdrowia psychicznego i fizycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki - udział rodziców w szkolnych programach prozdrowotnych - przekazywanie rodzicom ulotek profilaktycznych podczas spotkań, zebrań, - edukacja pedagogiczna dla rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pielęgniarka - pedagog szkolny - psycholog 	<p>Wg harmonogramu u zebrań z rodzicami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodzice przestrzegać będą higieny zdrowia fizycznego i psychicznego swoich dzieci zarówno w domu, jak i poza nim
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Angażowanie rodziców do preferowania wypoczynku czynnego 	<ul style="list-style-type: none"> - biwaki - ogniska - wyjścia na basen 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - rodzice 	<p>Cały rok szkolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodzice zachęcać będą dzieci i współuczestniczyć w organizowanych przez szkołę formach wypoczynku szkolnego
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzbogacenie wiedzy na temat zdrowia psychicznego dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania indywidualne z pedagogiem i psychologiem szkolnym - warsztaty 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog szkolny - wychowawcy - specjaliści współpracujący ze szkołą 	<p>Wg harmonogramu u pracy szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodzice uczestniczyć będą w spotkaniach specjalistycznych z pedagogiem lub innym specjalistą, a wiedzę na temat zdrowia psychicznego wykorzystają w procesie wychowawczym ▪ Zdobędą wiedzę odnośnie

				zagrożeń okresu adolescencji.
--	--	--	--	-------------------------------

Formy ewaluacji: ankiety, dziennik lekcyjny, sprawozdania z rad pedagogicznych, kronika szkolna

OBSZAR: NAUCZYCIELE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie zajęć udzielania pierwszej pomocy 	- warsztaty	- pielęgniarka - dyrektor	Wg harmonogramu szkoleniowych rad pedagogicznych	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciele organizować będą i uczestniczyć wraz z uczniami w spotkaniach z pielęgniarką szkolną, inspektorem BHP
<ul style="list-style-type: none"> Organizacja zajęć w zakresie BHP 	- szkolenia	- inspektor BHP	Wg planu pracy BHP	
<ul style="list-style-type: none"> Promowanie zdrowego stylu życia 	- zajęcia promujące zdrowy styl życia: analiza ulotek tematycznych, plakatów	- pielęgniarka szkolna - wychowawcy	- cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciele prowadzić będą zajęcia promujące zdrowy styl życia lub organizować spotkania tematyczne z pielęgniarką szkolną i pedagogiem szkolnym Nauczyciele i specjaliści szkolni podejmą współpracę z instytucjami prowadzącymi profilaktykę zdrowia
<ul style="list-style-type: none"> Prezentowanie prawidłowych wzorców zachowań nauczycieli 	- pracownicy szkoły są wzorem prawidłowego	- pracownicy szkoły		

	zachowania dla swoich uczniów – zakaz palenia na terenie szkoły przez pracowników szkoły			
--	--	--	--	--

Formy ewaluacji: protokoły szkoleniowych rad pedagogicznych, sprawozdania

Promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego

OBSZAR: UCZNIOWIE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uświadomienie potrzeby aktywnego spędzania czasu wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze na temat „<i>Jak bezpiecznie bawimy się w czasie wolnym</i>” - lekcje przedmiotowe (realizacja na niektórych przedmiotach, np. w-f, przyroda, język polski, ścieżki edukacyjne) 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele przedmiotów 	Cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie będą umieć zaplanować gry i zabawy sportowo – rekreacyjne na świeżym powietrzu ▪ uczeń zna i stosuje regulamin zachowania się na przerwach ▪ wie, jak należy zachować się podczas przerw lekcyjnych, umie przestrzegać zasad bezpieczeństwa ▪ bezpiecznie zachowuje się w czasie zimowej i letniej przerwy

	<p>- uczeń zna regulamin zachowania się na przerwach – ZAŁĄCZNIK nr 3</p> <p>-zajęcia z zakresu „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” (ulotki, plakaty)</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocja szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego 	<p>- gazetki ściennie i plakaty na korytarzach dotyczące szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego</p> <p>- prowadzenie kół zainteresowań</p> <p>- organizowanie imprez szkolnych, dyskotek</p> <p>- strona WWW szkoły</p> <p>- zajęcia w czasie ferii zimowych</p> <p>- organizowanie wycieczek turystyczno - krajoznawczych</p>	<p>- nauczyciele prowadzący zajęcia, koła zainteresowań</p> <p>- dyrekcja szkoły</p> <p>- wychowawcy</p> <p>- samorząd uczniowski</p> <p>Wychowawcy klas I – VIII</p>	<p>Cały rok szkolny,</p> <p>Maj/czerwiec, plan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie będą brali udział w szkolnych i pozaszkolnych formach spędzania czasu wolnego ▪ wraz z wychowawcą i kolegami z klasy zorganizują imprezy klasowe, szkolne, dyskoteki ▪ wezmą czynny udział w imprezach szkolnych, zajęciach zorganizowanych podczas ferii zimowych, i wakacji „Lato w mieście”

			wychowawcy	
<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z ośrodkami kultury i innymi instytucjami w środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> wyjścia do muzeum, biblioteki publicznej udział w konkursach i imprezach organizowanych przez placówki: ODK, BDK, Hufiec ZHP, Szkołę Muzyczną i inne placówki w Bielsku Podlaskim, np. Miejska Komisja Rozwiązywania Pro. Alkoholowych uczestnictwo w spektaklach teatralnych w BDK i wyjazdy do Białegostoku 	<ul style="list-style-type: none"> zainteresowani nauczyciele wychowawcy klas Nauczyciel bibliotekarz 	W miarę potrzeb, cały rok	<ul style="list-style-type: none"> uczniowie będą brali czynny udział w spektaklach teatralnych, żywych lekcjach historii, zajęcia na basenie, konkursach i imprezach organizowanych przez szkołę i inne placówki
<ul style="list-style-type: none"> Zachęcanie do rozwijania własnych zainteresowań 	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia na lekcjach wychowawczych, pozalekcyjnych dotyczące np. „<i>Moje hobby i pasje</i>” prezentacja zainteresowań uczniów – wystawki 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy i nauczyciele przedmiotów dyrekcja szkoły 	Cały rok szkolny	

	- organizacja konkursów szkolnych i pozaszkolnych			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowanie kultury fizycznej i turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> - biwaki, rajdy, wycieczki, ogniska - klub sportowy - udział w rejonowych i ogólnopolskich imprezach sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciela wychowania fizycznego - opiekun klubu sportowego 	Cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie będą brali udział w rajdach, biwakach, wycieczkach i zawodach sportowych ▪ Promują szkołę w środowisku lokalnym i w kraju

Formy ewaluacji: wpisy w dziennikach lekcyjnych i pozalekcyjnych, karty wycieczek, zapisy na stronach WWW szkoły, rozmowy z wychowawcami, pedagogiem szkolnym, gazetki szkolna, sprawozdania z rad pedagogicznych

OBSZAR: RODZICE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uświadomienie rodzicom potrzeby aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na spotkaniach z rodzicami - prezentacja szkolnych form spędzania wolnego czasu (gazetki ścienne, zdjęcia, dyplomy, puchary, strona WWW - zachęcanie do współpracy w organizowaniu czasu wolnego dzieci	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas Dyrekcja szkoły - pedagog szkolny - nauczyciele	Cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodzice będą zachęcać dziecko do aktywnego uczestnictwa w formach spędzania czasu wolnego organizowanych przez szkołę i placówki pozaszkolne
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca w propagowaniu kultury fizycznej i turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc w organizowaniu wycieczek, rajdów, biwaków - udział w imprezach sportowych - wspomaganie działań klubu sportowego	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja szkoły - nauczyciele	Cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodzice będą współorganizować wycieczki, biwaki, ogniska i inne imprezy

Formy ewaluacji: zapisy w dziennikach lekcyjnych, karty wycieczek, protokoły z rad pedagogicznych,

OBSZAR NAUCZYCIELE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uświadomienie potrzeby zagospodarowania czasu wolnego dzieciom	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć pozalekcyjnych - współpraca z ośrodkami kultury w środowisku - pozyskiwanie sponsorów na organizowanie zajęć pozalekcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja szkoły - wychowawcy - nauczyciele	Cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nauczyciele będą prowadzić zajęcia pozalekcyjne, współpracować z placówkami szkolnymi wspierającymi pracę szkoły ▪ Będą pozyskiwać środki na organizowanie zajęć pozalekcyjnych

Formy ewaluacji: zapisy w dziennikach lekcyjnych i pozalekcyjnych, zapisy na stronie WWW szkoły, scenariusze zajęć, gazetki szkolne, protokoły z rad pedagogicznych

OBSZAR: BEZPIECZEŃSTWO – PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH (PROBLEMOWYCH)

Wiedza o zagrożeniach płynących z uzależnień, w tym przeciwdziałania narkomanii oraz nadmiernego korzystania z mediów: telefonów, telewizji i internetu

OBSZAR: UCZNIOWIE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie systematycznych działań wychowawczych, informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących zagrożeń związanych z sięganiem po środki uzależniające (papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze) 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze dotyczące używek i zapobieganie zagrożeniom - konkursy profilaktyczne promujące zdrowy styl życia, życia bez nałogów (np. plakaty, wiersze) - spotkania z policjantem - zajęcia z pedagogiem szkolnym - pogadanki 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - pedagog szkolny - pielęgniarka szkolna - koordynatorzy programów profilaktycznych - nauczyciele uczący -wychowawcy klas starszych, pedagog szkolny psycholog szkolny 	<p>Cały rok szkolny, w miarę potrzeb</p> <p>Wg planu pracy wychowawcy klasowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie rozumieją pojęcia: nałóg, używki, alkoholizm, narkomania, dopalacze, uzależnienie ▪ Potrafią określić negatywne skutki wynikające ze stosowania używek (środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych) ▪ Znają procedury ustalone na terenie szkoły, kiedy uczeń jest pod wpływem środka psychoaktywnego ▪ Uczniowie mają poczucie wsparcia i zainteresowania

	<p>prorowadzone przez pielęgniarkę szkolną</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulotki, broszury, filmy edukacyjne -rozmowy indywidualne o charakterze profilaktycznym - Programy edukacyjne prowadzone przez zewnętrznych terapeutów, np. „Przeciwdziałamy uzależnieniom” – Ośrodek Płock, Etap - Białystok -spotkania wg potrzeb ze specjalistami z zewnątrz 	<p>Wg kalendarza ośrodka działającego również na terenie miasta</p> <p>Współpraca z Urzędem Miasta</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z podejmowania ryzyka negatywnych konsekwencji dla 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze typu „Dziecko w sieci” - ulotki edukacyjne - zajęcia w ramach 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciel informatyki - pedagog - psycholog szkolny 	Cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie znają zasady bezpiecznego korzystania z Internetu ▪ Doceniają znaczenie zdrowia oraz poczucia sensu istnienia jako jednego z najważniejszych

<p>zdrowia i jego otoczenia społecznego, z nadmiernego korzystania z mediów</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzależnienie od sieci i od gier komputerowych, niewłaściwe korzystanie z internetu 	<p>godzin wychowawczych, lekcje informatyki, rozmowy indywidualne, - rozpropagowanie informacji profilaktycznych – gazetki, ulotki, prezentacja multimedialna, apele profilaktyczne, ankiety, kampanie profilaktyczne, współpraca z rodzicami</p>			<p>wartości w życiu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie wiedzą, gdzie szukać pomocy specjalistycznej
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ćwiczenia postawy asertywnej krytycznego myślenia w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu w kontaktach z użytkami i organizowanie 	<p>- lekcje wychowawcze dotyczące asertywności „Jak powiedzieć nie: - promowanie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego - angażowanie uczniów do udziału w akcjach, konkursach</p>	<p>- Wychowawcy - pedagog szkolny - psycholog szkoły</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dzieci uczą się akceptacji siebie, swojego miejsca w grupie rówieśniczej oraz umiejętności mówienia „nie” i nie uleganiu presji ▪ Mają możliwość korzystania z różnych zajęć szkolnych, które pomagają rozwijać zainteresowania, pasje i przynoszą sukcesy ▪ Uczniowie zmieniają swoje

<p>przedsięwzięć alternatywnych co do zachowań ryzykownych (nadmiernego oglądania TV i korzystania z Internetu)</p>	<p>- podkreślanie sukcesów osiągniętych przez uczniów - Rozmowy wyjaśniające, motywujące do zmiany zachowania, rozmowy z rodzicami, apele profilaktyczne, edukacyjne - programy rekomendowane, - lekcje wychowawcze, -spotkania ze specjalistami, - działania profilaktyczne skierowane przeciwko uzależnieniom jak narkomania, nikotynizm, alkoholizm, dopalacze</p>	<p>Współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>		<p>postawy na akceptowane społecznie</p>
---	---	--	--	--

Formy ewaluacji: zapisy w dziennikach lekcyjnych, sprawozdania, dzienniki zajęć pozalekcyjnych, dzienniki świetlicy szkolnej i środowiskowej, protokoły z rad pedagogicznych

OBSZAR: RODZICE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pogłębianie wiadomości rodziców na temat różnego rodzaju uzależnień ▪ Współpraca z rodzicami, opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia ▪ Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i rodziców w przypadku używania środków i substancji	<p>- indywidualne spotkania rodziców z pedagogiem szkolnym, wychowawcą</p> <p>- pogadanki na spotkaniach z rodzicami na temat „<i>Bezpieczeństwo i zdrowie dzieci</i>”, „<i>Rola rodziny w wychowaniu dzieci</i>”</p> <p>- uświadomienie rodzicom zagrożeń okresu dorastania oraz wskazanie symptomów ostrzegawczych – korzystanie z materiałów zgromadzonych w bibliotece szkolnej</p> <p>- ulotki, plakaty, gazetki informacyjne dla rodziców</p>	<p>- pedagog szkolny</p> <p>- wychowawcy klas</p> <p>- nauczyciel biblioteki</p>	<p>W miarę potrzeb, cały rok szkolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodzice systematycznie współpracują z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem ▪ Mają wiedzę na temat uzależnień przez uczestniczenie w spotkaniach na terenie szkoły oraz poprzez literaturę dostępną w bibliotece szkolnej ▪ Mają wiedzę na temat procedur szkolnych dotyczących niepożądanych zachowań

Formy ewaluacji: wpisy w dziennikach lekcyjnych, dzienniki pracy pedagoga szkolnego, karty wypożyczeń, kronika szkolna, sprawozdania z rad pedagogicznych

OBSZAR: NAUCZYCIELE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pogłębianie wiedzy na temat uzależnień ▪ Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej ▪ Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków i 	<p>- rady szkoleniowe na temat rozpoznawania przypadków stosowania przez uczniów wybranych używek oraz sposoby zachowania się w takich sytuacjach</p> <p>- znają procedury - „Procedura postępowania nauczycieli w sytuacjach podejrzenia ucznia o pozostawanie pod wpływem alkoholu lub narkotyku”</p> <p>- zapoznanie z organizacjami i podmiotami</p>	<p>- przedstawiciel policji</p> <p>- terapeuta ds uzależnień</p> <p>- psycholog</p> <p>- pedagog szkolny – koordynator ds. bezpieczeństwa</p>	<p>W miarę potrzeb</p> <p>Cały rok szkolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nauczyciel mają wiedzę na temat uzależnień poprzez uczestniczenie w szkoleniach, kursach oraz poprzez korzystanie z literatury, Internetu ▪ Dzielą się doświadczeniami

<p>substancji, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego</p>	<p>mogącymi skutecznie pomóc w pracy na rzecz przeciwdziałania kontaktom uczniów z używkami –</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgromadzenie w szkolnej bibliotece materiałów na temat profilaktyki uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele biblioteki szkolnej 	<p>Cały rok szkolny</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Monitorowanie potrzeb wychowanków ▪ Udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami - zajęcia w czasie ferii zimowych - pomoc uczniom mającym problemy - nauczyciele znają Procedury postępowania w sytuacjach podejrzenia ucznia, że jest pod wpływem alkoholu lub narkotyku (ZAŁĄCZNIK 4) - znają Procedury 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, -Wychowawcy klasy - pedagog szkolny -nauczyciele chętni do prowadzenia zajęć podczas ferii 	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Styczeń/ luty</p> <p>Czerwiec/lipiec</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nauczyciel organizują czas wolny uczniom prowadząc zajęcia pozalekcyjne w czasie roku szkolnego i w okresie feryjnym ▪ Pomagają uczniom mającym problemy w nauce i w domu

	postępowania w sytuacji podejrzenia przyniesienia przez ucznia alkoholu do szkoły (ZAŁĄCZNIK 5) - znają Procedury postępowania w przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie substancji przypominającej narkotyk (zał.6)			
--	---	--	--	--

Formy ewaluacji: protokoły z rad szkoleniowych, dzienniki zajęć pozalekcyjnych, sprawozdania, karty wypożyczeń

OBSZAR: RELACJE – KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH

KOMUNIKACJA I UMIEJĘTNOŚCI INTERPERSONALNE

OBSZAR: UCZNIOWIE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizowanie zajęć informacyjnych i edukacyjnych na 	- godziny wychowawcze np. „Poznajemy się”,	Wychowawcy klas		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie znają lepiej swoich kolegów w klasie ▪ Mają większe poczucie

<p>temat wzajemnego poznawania się</p>	<p>„Wybieramy Samorząd Klasowy”, „Zasady współpracy w naszej klasie” - zasady kulturalnego obcowania z drugim człowiekiem – zagadnienia realizowane na lekcjach wychowawczych, lekcjach języka polskiego, np. kultura języka, stroju i zachowania”, „Jak porozumiewać się z innymi”</p>	<p>Nauczyciel poszczególnych przedmiotów</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>bezpieczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyrażają swoje przekonania w życzliwej atmosferze
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diagnoza i sposoby zaradzenia konfliktom 	<p>- obserwacja i indywidualne rozmowy z uczniami - rozmowy indywidualne z pedagogiem szkolny oraz zajęcia organizowane przez pedagoga szkolnego na temat integracji zespołu klasowego</p>	<p>- wychowawcy - nauczyciele poszczególnych</p>	<p>Cały rok, wg potrzeb</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie wiedzą na czym polega właściwe porozumiewanie się, potrafią słuchać innych ▪ Dochodzą do porozumienia z innymi przy rozwiązywaniu klasowych problemów ▪ Umieją nazwać wartości ważne w życiu klasy ▪ Potrafią powiedzieć o mocnych i słabych stronach swojej klasy oraz wskazać obszary, w których czują się mniej bezpiecznie,

	<p>- budowanie empatii i wzajemnego zaufania jako forma zaradzania konfliktom – realizacja zajęć na godzinach wychowawczych, np. <i>„Jacy jesteście wobec siebie”, „Co możemy zrobić, aby w naszej klasie innym żyło się lepiej?”</i></p> <p>- zapobieganie nadpobudliwości i agresji wśród uczniów – realizacja na lekcjach wychowawczych tematyki np. <i>„Jak radzić sobie z agresją”, „Sposoby zespołowego rozwiązywania konfliktów”,</i></p>	<p>przedmiotów</p> <ul style="list-style-type: none"> - pedagog szkolny - psycholog 		<p>mniej pewnie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Widzą potrzebę współpracy z innymi
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zajęcia integracyjne 	<p>- cykl zajęć integracyjnych prowadzone przez wychowawcę lub</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wychowawcy klas - pedagog szkolny 	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie aktywnie uczestniczą w życiu klasy ▪ Uczniowie dbają o bezpieczną i przyjazną atmosferę w klasie ▪ Biorą udział w klasowych

	<p>tematyki dotyczącej potrzeby pomagania innym,</p> <ul style="list-style-type: none"> -uświadamianie potrzeb osób niepełnosprawnych - udział uczniów w akcjach charytatywnych organizowanych w szkole, np. „Góra Grosza”, „Zbieramy nakrętki na wózki” -działania wolontariatu -współpraca z organizacjami społecznymi, Szkoła Życia, Zespół Szkół Specjalnych „Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej - organizowanie pomocy koleżeńskiej 			<p>niepełnosprawnymi, czyny społeczne dla osób chorych</p>
--	--	--	--	--

Formy ewaluacji: wpisy w dziennikach lekcyjnych, pozalekcyjnych, karty wycieczek, zapisy w dzienniku pedagoga szkolnego, sprawozdania z rad pedagogicznych,

OBSZAR: RODZICE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Efektywna współpracy na rzecz szkoły i poznawanie siebie nawzajem, integracja. ▪ Procedury współpracy szkoły z rodzicami – <i>ZAŁĄCZNIK NR 8</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie do współpracy i aktywnego uczestnictwa w klasowych i szkolnych imprezach (choinka, Dzień Dziecka itp.) - udział rodziców w wycieczkach, ogniskach, wyjściach na basen - pogadanki na zebraniach z rodzicami i konsultacjach - indywidualne spotkania i rozmowy 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - dyrekcja szkoły - pedagog szkolny - nauczyciele uczący 	<p>Cały rok szkolny, wg potrzeb</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodzice aktywnie uczestniczą w klasowych uroczystościach ▪ Aktywnie uczestniczą w zebraniach z rodzicami, konsultacjach ▪ Znają i stosują procedury współpracy szkoły z rodzicami ▪ Prowadzą rozmowy indywidualne z wychowawcą klasy, innymi nauczycielami, specjalistami ▪ Uczestniczą w spotkaniach z pedagogiem szkolnym

	nauczyciela z rodzicami - pomoc uczniom słabszym, spotkania rodziców z peda- gogiem szkolnym, psychologiem i nauczycielami uczącymi			
--	---	--	--	--

Formy ewaluacji: zapisy w dzienniku lekcyjnym, zapisy w dzienniku pedagoga szkolnego, sprawozdania z rad pedagogicznych

OBSZAR: NAUCZYCIELE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ciągłe wzajemne poznawanie się 	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie się z sytuacją rodzinną, materialną, a nawet zdrowotną danego ucznia - poznawanie zainteresowań uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciele uczący 	Cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nauczyciele znają swoją klasę i sytuację rodzinną poszczególnych dzieci ▪ Znają zainteresowania uczniów swojej klasy

	- organizowanie wycieczek, wyjazdów do kina, teatru, - spotkania w kawiarence wolontariatu			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracja środowiska nauczycielskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wymiana doświadczeń w ramach WDN, rad szkoleniowych - rozmowy podczas rad pedagogicznych 	<ul style="list-style-type: none"> - liderzy zespołów samokształceniowych - dyrekcja 	Wg harmonogramu spotkań w ramach WDN i rad pedagogicznych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nauczyciele wymieniają się doświadczeniami z innymi nauczycielami na radach pedagogicznych, spotkaniach zespołów samokształceniowych

Formy ewaluacji: zapisy w dzienniku lekcyjnym, karty wycieczek, zapisy w dzienniku pedagoga szkolnego, sprawozdania z rad pedagogicznych

PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI I PRZEMOCY

OBSZAR: UCZNIOWIE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizowanie zajęć informacyjnych i edukacyjnych na temat: czym jest agresja i przemoc, umiejętność zachowania się w sytuacji zagrożenia ▪ Autoagresja 	<p>- Tematyka godzin wychowawczych dotycząca problemu agresji</p> <p>- kontrakty klasowe</p> <p>- procedury szkolne, - współpraca z rodzicami – indywidualne i grupowe spotkania z pedagogiem, psychologiem, wychowawcami, - zajęcia profilaktyczne w klasach, realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych, kompanii społecznych,</p>	<p>- Wychowawcy klas</p> <p>- pedagodzy szkolni</p> <p>Psycholog szkolny</p> <p>- nauczyciele</p> <p>-wychowawcy</p> <p>światlicy</p> <p>- samorząd uczniowski</p>	<p>- kontrakty: wrzesień</p> <p>- cały rok</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczniowie mają świadomość czym jest agresja i przemoc, ▪ znają i przestrzegają procedury szkolne ▪ wiedzą jak zachować się w sytuacjach trudnych i nietypowych, ▪ uczą się, że w niektórych sytuacjach warto jest umieć odmawiać, ▪ wiedzą, co może być dla nich niebezpieczne. ▪ respektują wspólnie ustalone zasady zachowania ▪ Zostaną otoczeni opieką i wsparciem nauczycieli, specjalistów i pracowników szkoły, zwiększą poczucie bezpieczeństwa w szkole

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizowanie zajęć alternatywnych ▪ Organizowanie przez bibliotekę szkolną akcji okolicznościowych, tematycznych 	<p>- udział uczniów w organizacjach działających na terenie szkoły: Samorząd Uczniowski, wolontariat „W jedną stronę”, Teatr szkolny Świetlica środowiskowa „Radość” i „Przyjaciele”</p> <p>- zachęcanie do czytelnictwa - udział w spotkaniach w bibliotece miejskiej</p>	<p>- opiekun Samorządu Uczniowskiego, opiekunowie wolontariatu „W jedną stronę” - wychowawcy świetlicy „Radość” i „Przyjaciele” - nauczyciel</p> <p>bibliotekarze</p>	<p>- cały rok szkolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczniowie świadomie pracują na rzecz innych, wzbogacają swoją osobowość, ▪ nabywają umiejętności społeczne
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie systemu wartości pożądanego społecznie ▪ Prawidłowe wzorce zachowania, autorytety, tolerancja ze względu na płeć, pochodzenie, 	<p>- zapoznanie uczniów z kryteriami ocen z zachowania - rozmowy na temat kulturalnego zachowania w domu i w miejscach publicznych na podstawie własnych obserwacji</p>	<p>- wychowawcy</p> <p>- wychowawcy, nauczyciele</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczniowie znają kryteria ocen z zachowania ▪ uczniowie znają normy, reguły, zasady wpływające na ich dobre relacje z innymi ▪ mają świadomość, co to jest rodzina i co znaczy, że są jej członkami ▪ potrafią zachowywać się kulturalnie w domu, miejscach publicznych, słuchają się wzajemnie

<p>sytuację materialną, niepełnosprawność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Plany i cele życiowe 	<p>- tematyka godzin wychowawczych poruszająca problem niepełnosprawności „Inny nie znaczy gorszy”</p> <p>- zapraszanie osób starszych na zajęcia organizowane np. z okazji Dnia Babci, Dziadka</p> <p>-Skierowanie uczniów na pozytywną działalność – artystyczną, społeczną, sportową.</p> <p>- Doradztwo zawodowe, współpraca z przedsiębiorcami, wycieczki do zakładów pracy, spotkania z ciekawymi ludźmi, współpraca z Centrum Kształcenia</p>	<p>- wychowawcy</p> <p>- nauczyciele uczący</p> <p>Wychowawcy klas,</p> <p>-lekcje wychowawcze, zajęcia pozalekcyjne</p> <p>rozmowy indywidualne ze specjalistami szkolnymi</p> <p>-przeprowadzenie programów edukacyjno-profilaktycznych przez zewnętrznych realizatorów</p> <p>-zajęcia z doradcą zawodowym</p>	<p>Wg potrzeb, cały rok szkolny</p> <p>Wg kalendarza imprez</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznają i nazywają uczucia ▪ wiedzą, że w różnych sytuacjach ludzie przeżywają różne uczucia, dostrzegają własną indywidualność i неповtarzalność ▪ potrafią być tolerancyjni wobec osób niepełnosprawnych, doceniają wzajemną pomoc ▪ mają świadomość, że jednym ze sposobów rozwiązywania problemów może być pomoc osób dorosłych ▪ nie przejawiają zachowań dyskryminacyjnych ze względu na płeć, sytuację materialną, pochodzenie ▪ uczeń potrafi sprecyzować swoje plany życiowe ▪ uczeń pokonuje trudności w nauce,
--	--	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapobieganie niepowodzeniom dydaktycznym, 	<p>Praktycznego i Powiatowym Urzędem Pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc koleżeńska, zespół korekcyjno-kompensacyjny, zespoły wyrównawcze, zajęcia terapeutyczne, socjoterapeutyczne 	<p>IX/X i wg potrzeb Specjaliści, wychowawcy, nauczyciele</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie umiejętności kontrolowania własnej złości i agresywnych zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie zasad obowiązujących w klasie - cykl zajęć prowadzonych metodami aktywizującymi w ramach lekcji wychowawczych „Wychowanie przeciw agresji” - zajęcia w ramach godzin wychowawczych sprzyjające rozwijaniu 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog szkolny - uczniowie 	<p>Cały rok szkolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczniowie znają zasady obowiązujące w klasie ▪ mają świadomość, że klasa jest nie tylko miejscem nauki, ale też miejscem spotkań z innymi ludźmi ▪ wiedzą, co znaczy być czyimś przyjacielem i mieć przyjaciela ▪ starają się kontrolować swoją złość, doceniają znaczenie pomocy innych w rozwiązywaniu problemów

	umiejętności „Jak radzić sobie ze złością” - zajęcia z elementami „ <i>Treningu Umiejętności Społecznych</i> ”			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozładowanie negatywnych emocji ▪ organizowanie miejsc „wyciszenia w szkole” 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia sportowe – gry i zabawy - zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów o specjalnych potrzebach wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - pedagog i psycholog 	Cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczniowie potrafią dostrzegać, że jest wiele sytuacji sprawiającym im przyjemność i zadowolenie ▪ mówią o swoich sukcesach i dzielą się przeżyciami z kolegami i koleżankami ▪ zajęcia sportowe (gry i zabawy) sprawiają im wiele radości

OBSZAR: RODZICE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczulenie na problem agresji i przemocy wśród 	- pogadanki na temat przyczyn, mechanizmów i	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog szkolny 	- zebrania z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodzice biorą udział w zajęciach na temat przemocy i agresywnych zachowań

<p>dzieci – edukacja rodziców</p>	<p>skutków agresywnych zachowań (np. zaproszenie specjalisty z Poradni PP)</p> <p>- zajęcia podczas zebrań z rodzicami o przeciwdziałaniu agresji</p> <p>- pogadanki, pedagogizacja rodziców na tematy zgodnie z oczekiwaniami rodziców</p>	<p>- wychowawcy</p> <p>- dyrektor szkoły</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodzice systematycznie współpracują z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym ▪ aktywnie uczestniczą w spotkaniach klasowych na temat przemocy i agresji ▪ rodzice interesują się tematyką przemocy i agresji ▪ rodzice podwyższą swoje kompetencje wychowawcze i profilaktyczne
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uwrażliwienie na akty przemocy w środowisku, przemoc domowa 	<p>- indywidualne kontakty rodziców z wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym i psychologiem szkolnym</p> <p>-spotkania w grupie ds. przeciwdziałania przemocy domowej , „Niebieskiej Karty” w MOPSie – zespół interdyscyplinarny</p>	<p>- wychowawcy klas</p> <p>- pedagog szkolny</p> <p>- psycholog szkolny</p> <p>Pedagog szkolny jako członek zespołu</p>	<p>- wg potrzeb, cały rok szkolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodzice są uwrażliwiani na możliwość doznania aktów agresji przez ich dziecko ▪ pomagają w rozwiązywaniu problemów przemocy ▪ informują natychmiast o zauważonych śladach przemocy fizycznej i psychicznej ▪ zachowują się kompetentnie w zakresie radzenia sobie w sytuacji przemocy ▪ dzieci mają poczucie wsparcia w sytuacji stosowania przemocy domowej, wiedzą gdzie szukać pomocy

	-zajęcia w klasach starszych w ramach programu „Chronimy dzieci”			
--	--	--	--	--

OBSZAR: NAUCZYCIELE

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doskonalenie umiejętności rozwiązywania problemów – edukacja nauczycieli 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, warsztaty - spotkania z pedagogiem szkolnym, dyrekcją - warsztaty na temat radzenia sobie z przemocą wśród dzieci (zaproszenie specjalisty z Poradni PP - nauczyciele znają zasady korzystania z monitoringu szkolnego – <i>ZAŁĄCZNIK nr 9</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja - pedagodzy szkolni -psycholog szkolny 	<p>Wg potrzeb – spotkania na zespołach samokształceniowych , radach pedagogicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nauczyciele posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy profilaktyczno – wychowawczej ▪ Systematycznie i profesjonalnie pracują z uczniami zagrożonymi przemocą – sprawcami i ofiarami ▪ znają zasady korzystania z monitoringu szkolnego

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uświadomienie problemów jakie mają uczniowie 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z pedagogiem, psychologiem, rodzicami, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagodzy szkolni - psycholog szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> - cały rok szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nauczyciele często prowadzą rozmowy w klasach na temat poszanowania godności ludzkiej, koleżeństwa, uczuć i przeżyć ▪ Uczą dzieci polubownego załatwiania spraw ▪ Znają techniki rozładowania agresji ▪ Uczą jak odmawiać bez obawy przed odrzuceniem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów 	<ul style="list-style-type: none"> - interwencja w sytuacjach trudnych, konfliktowych i niebezpiecznych - prowadzenie mediacji - wzmożenie dyżurów podczas przerw i zajęć pozalekcyjnych - nauczyciele znają procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją – 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciel dyżurujący - dyrekcja szkoły - obsługa - pedagodzy szkolni jako mediatorzy 	<ul style="list-style-type: none"> W miarę potrzeb, cały rok szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nauczyciele potrafią zorganizować profesjonalną pomoc uczniom uwikłanym w sytuacje przemocy ▪ Analizują zachowanie uczniów ▪ Zgłaszają dyrekcji, pedagogowi szkoły, psychologowi fakty zaistnienia przemocy ▪ Reagują na sygnały przemocy dochodzące od pracowników szkoły ▪ Podnoszą poziom bezpieczeństwa ▪ Są wyposażeni w wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy profilaktyczno - wychowawczej

	ZAŁĄCZNIK nr 10 - nauczyciele znają procedury postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa – ZAŁĄCZNIK nr 11			
--	--	--	--	--

Formy ewaluacji: rozmowy z nauczycielami, protokoły ze spotkań

OBSZAR: KULTURA – WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwijanie poczucia dumy z patrona szkoły, własnego miejsca zamieszkania, historii i kultury narodu ▪ Działania w ramach „Dobrej praktyki” 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze - udział w uroczystościach patriotycznych szkolnych, lokalnych z udziałem Pocztu Sztandarowego - opieka nad mogiłą „Witka”, - udział w miejskich 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - drużynowi gromad zuchowych i harcerskich 	Cały rok szkolny, wg kalendarza uroczystości	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie będą prezentowali, rozwijali i zachęcali innych do pracy nad własnymi zainteresowaniami ▪ Będą współorganizowali konkursy szkolne i pozaszkolne ▪ Będą wcielać w życie ideały harcerskie

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie postawy patriotycznej 	<p>działaniach „Świąteczko Betlejemskie</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział zuchów i harcerzy w złączach harcerskich - organizacja w szkole „Dnia mundurowego” <p>- udział uczniów w szkolnych uroczystościach wg harmonogramu uroczystości, np. :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Rocznic agresji niemieckiej i sowieckiej ✓ Ślubowanie I klas ✓ Dzień Edukacji Narodowej ✓ Święto Szkoły ✓ Spotkania opłatkowe ✓ Pasowanie na czytelnika ✓ Rocznic Odzyskania Niepodległości 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele historii, WOS, Samorząd Uczniowski, Poczta Sztandarowy Chór szkolny Opiekunowie kół teatralnych, polonistycznych bibliotekarze 	<p>IX</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>XI</p> <p>XII</p> <p>II-III</p> <p>XI</p> <p>I</p>	
---	--	--	---	--

<p>Dbłość o kulturę mowy ojczystej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowanie dorobku kulturalnego, dziedzictwa narodowego ▪ Integrowanie społeczności szkolnej ▪ kształtowanie poczucia przynależności społecznej, rozwijanie samorządności, podejmowanie decyzji 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uroczystość choinkowa ✓ Rocznic Akcji pod Arsenalem ✓ Rocznic Konstytucji 3 Maja ✓ Prezentacja dorobku artystycznego ✓ Dni Otwarte ✓ Uroczyste pożegnanie absolwentów szkoły <p>- akcje propagujące czytanie dzieł polskich twórców</p> <p>- spotkania z poetami, pisarzami</p> <p>- współpraca z ośrodkami kultury</p> <p>- organizowanie zajęć otwartych i imprez klasowych oraz szkolnych, m.in.</p>	<p>- poloniści</p> <p>- Biblioteka szkolna</p> <p>Rada Rodziców</p> <p>Dyrekcja szkoły</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagodzy szkolni</p> <p>Doradca zawodowy</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie czują się odpowiedzialni za dobre imię szkoły ▪ Uczniowie poznają swoje zainteresowania i uzdolnienia ▪ Uczeń czuje się częścią zespołu i jest współodpowiedzialny za jego sukces ▪ Szkoła cieszy się dobrą opinią
--	--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Otrzęsiny klas IV ✓ Andrzejkki ✓ Walentynki ✓ Święto Wiosny <p>- prezentowanie osiągnięć uczniowskich w formie gabloty np. „<i>Nasi najlepsi</i>”, wystaw pucharów, gazetek z dyplomami uczniów</p> <p>- zajęcia pozalekcyjne, wycieczki, wolontariat, świetlica, teatr, basen,</p> <p>- udział w głosowaniu na budżet obywatelski</p>			<ul style="list-style-type: none"> ▪ mają poczucie przynależności społecznej: szkolnej i lokalnej
--	---	--	--	--

Treści wychowawczo - profilaktyczne do realizacji w klasach I - III

Obszar	Zadania - klasy I - III
Zdrowie - edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia - zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej - przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym - kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie - rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku - kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo - skutkowego - uświadamianie wpływu przyrody na nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin - kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki
Relacje - kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych - rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń - kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł - kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej - przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego innych ludzi - zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia

	<p>oraz członka szkolnej społeczności, rodziny, kraju</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów
<p>Kultura - wartości, normy, wzory zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się - kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła - kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym, lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność - kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci - kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji - inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia - przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów

	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań - wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz związanych z rodziną, szkołą, społecznością lokalną - kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji
<p>Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych - kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno - komunikacyjnej, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów - przygotowanie do bezpiecznego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach - przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym - kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy

Treści wychowawczo - profilaktyczne do realizacji podczas godzin wychowawczych w klasach IV - VIII

Obszary	Zadania				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie - edukacja zdrowotna	<p>Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.</p> <p>Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p> <p>Kształowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porad, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny</p>	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują.</p> <p>Kształowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.</p> <p>Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>Kształowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>Kształowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości.</p> <p>Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>Kształowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania, decyzje.</p> <p>Kształowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określenie osobistego potencjału.</p>	<p>Kształowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.</p> <p>Kształowanie umiejętności wyznaczania sobie celów i długoterminowych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniają kryteria ważności i pilności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p>

	<p>i trudny.</p> <p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>			<p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	<p>Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie.</p>
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</p>	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota)</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijania własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych</p>	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenianie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p>

	<p>postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p>	<p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p>	<p>komunikacyjnych, wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p>	(wolontariat).	<p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p>
<p>Kultura - wartości, normy i wzory zachowań</p>	<p>Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.</p> <p>Uwrażliwienie na kwestie moralne np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p> <p>Kształtowanie</p>	<p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego</p>	<p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań</p>	<p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość,</p>	<p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>

	<p>pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p>	<p>zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>i czynników, które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p>	<p>odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność, wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społeczno-ścią lokalną.</p>	
<p>Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenie na dyskusję.</p> <p>Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowo-czesnych technologii informacyjnych.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu - podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do</p>	<p>Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p>	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczanie wiedzy z zakresu prawa dotyczącej postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p>	<p>Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.</p> <p>Rozwijanie</p>

	<p>Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.</p>	<p>podjęcia różnorodnych zachowań.</p> <p>Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniem agresywnym. Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób znanych w sieci.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p>	<p>umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.</p> <p>Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowania działań dla siebie i dla innych - określanie alternatywnych rozwiązań problemu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu - podstawy negocjacji i mediacji.</p>
--	--	--	--	--	--

**REGULAMIN ZACHOWANIA SIĘ UCZNIÓW W CZASIE PRZERW
ŚRÓDLEKCYJNYCH**

1. Uczniowie podporządkowują się poleceniom nauczycieli dyżurujących, obsługi szkoły
2. Zakazane jest otwieranie okien na korytarzach szkolnych i w toaletach, bieganie po schodach, korytarzach i siadanie na parapetach okiennych
3. Uczniowie przebywają na piętrze, na którym odbywały się lub aktualnie odbywają się zajęcia
4. Teczki uczniów mają być ustawione równo przy ścianie
5. Uczniowie korzystający ze stołówki zobowiązani są do powrotu na właściwe piętro natychmiast po sygnale dzwonka na lekcje
6. Na dźwięk dzwonka uczniowie ustawiają się przed klasami
7. Bez zezwolenia nauczyciela prowadzącego zajęcia lub dyżurującego nie wolno przebywać w klasach
8. Zabronione są zabawy, które mogą stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia
9. Zakazane jest wychodzenie poza teren budynku szkolnego bez wiedzy i zgody nauczyciela – wychowawcy
10. Na boisko szkolne można wychodzić jedynie w dni pogodne, przy temperaturze na zewnątrz nie niższej niż 18C, jeżeli na boisku znajduje się nauczyciel dyżurujący
11. W toaletach i na korytarzach należy zachować czystość
12. W toaletach zakazane jest: jedzenie posiłków, palenie papierosów, e-papierosów i stosowanie innych używek, uzupełnianie zeszytów, załatwianie spraw poza kwestiami higieny i potrzeb fizjologicznych
13. Za nieprzestrzeganie regulaminu grożą kary przewidziane w Statucie Szkoły

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI
W SYTUACJACH PODEJRZENIA UCZNIĄ O POZOSTAWANIE POD WPLYWEM
ALKOHOLU LUB NARKOTYKU**

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy
2. Odizolowanie ucznia od reszty klasy w miejscu, gdzie nie będzie on sam i stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie
3. Wezwanie lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej
4. Zawiadomienie o fakcie dyrekcję szkoły oraz rodziców
5. Zobowiązanie rodziców do odebrania ucznia

**PROCEDURA
W SYTUACJI PODEJRZENIA PRZYNIESIENIA PRZEZ UCZNIA
ALKOHOLU DO SZKOŁY**

1. Zabranie uczniowie alkoholu
2. Zapewnienie opieki i odizolowanie od pozostałych uczniów
3. Rozmowa wyjaśniająca fakt posiadania lub zakupu alkoholu przez ucznia
4. Powiadomienie dyrekcji szkoły i rodziców ucznia
5. Rozmowa wychowawcy, pedagoga i dyrektora szkoły z rodzicami ucznia
6. Przekazanie dziecka rodzicom, sporządzenie notatki o przyniesieniu przez ucznia alkoholu z podaniem świadków i podpisem dziecka
7. Rozmowa indywidualna z uczestnikami zajęcia, ustalenie okoliczności
8. Poinformowanie o okolicznościach zdarzenia rodziców o poniesionych konsekwencjach, zgodnych z regulaminem i przepisami szkolnymi
9. Poinformowanie rodziców o zgłoszeniu do sądu rodzinnego w razie powtórzenia się zajęcia. Sporządzenie notatki z rozmowy

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA UCZNIA
O POSIADANIE SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ NARKOTYK**

1. Kategorie żądanie w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog szkolny, psycholog, dyrektor), aby uczeń przekazał posiadaną substancję, pokazał zawartość plecaka, kieszeni
2. Zabezpieczenie substancji przed ewentualnym zniszczeniem
3. Powiadomienie dyrektora szkoły
4. Natychmiastowe wezwanie rodziców
5. Jeżeli uczeń odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje i zabezpiecza znalezioną substancję oraz zabiera do ekspertyzy
6. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel zabezpiecza ją i przekazuje policji
7. Udokumentowanie zdarzenia. Sporządzenie notatki z ustaleń i wniosków wraz ze spostrzeżeniami

ZAŁĄCZNIK NR 7

PROCEDURY KORZYSTANIA Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH I SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ Nr 5 im. Szarych Szeregów w Bielsku Podlaskim

1. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe, odtwarzacze i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
2. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie, zagubienie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
3. Dopuszcza się możliwość korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych podczas wycieczek szkolnych za zgodą rodziców, którzy ponoszą pełną odpowiedzialność za sprzęt .
- 4. Podczas pobytu w szkole i zajęć edukacyjnych obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych (aparaty powinny być wyłączone i schowane w plecaku), jak również niedopuszczalne jest przynoszenie i ładowanie ładowarką na terenie szkoły sprzętu elektronicznego**

KONSEKWENCJE NARUSZENIA PROCEDUR

1. Naruszenie przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły powoduje zabranie urządzenia przez nauczyciela na czas zajęć lekcyjnych, a następnie przekazanie go do depozytu, do sekretariatu szkoły – aparat zostaje wyłączony w obecności ucznia. Przypadek ten zostaje odnotowany przez wychowawcę klasy w zeszycie uwag.
2. Po odbiór telefonu zgłaszają się rodzice lub prawni opiekunowie ucznia. Wychowawca poucza o rodziców czy opiekunów prawnych, że w przypadku kolejnego naruszenia procedur uczeń może mieć obniżoną ocenę z zachowania o jeden stopień
3. Wszelkie objawy permanentnego łamania zasad współżycia społecznego w szkole mogą być traktowane jako przejaw demoralizacji i skutkować skierowaniem sprawy do sądu rodzinnego.

**PROCEDURY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z RODZICAMI
USTALONA KOLEJNOŚĆ DZIAŁAŃ**

1. Miejscem kontaktów rodziców z wychowawcami klas, nauczycielami, pedagogiem szkolnym, psychologiem, specjalistą, dyrektorem jest szkoła;
2. Kontakty rodziców z nauczycielami odbywają się według harmonogramu przedstawionego na pierwszym spotkaniu z rodzicami, tj. najpóźniej do 15-go października każdego roku szkolnego;
3. Spotkania odbywają się w formach:
  - Zebrań ogólnych z rodzicami;
  - Zebrań ogólnych z rodzicami i zaproszonymi gośćmi;
  - Zebrań klasowych z rodzicami;
  - Indywidualnych konsultacji rodziców z wychowawcami, nauczycielami przedmiotów, specjalistami
  - Innych spotkań wynikających z planu pracy szkoły;
4. Rodzice uczniów szkoły mają możliwość dodatkowego kontaktu z nauczycielami w przypadkach uzasadnionych losowo, jednak po uprzednim uzgodnieniu takiego spotkania z nauczycielem (np. poprzez telefon);
5. W żadnym przypadku nauczyciel nie udziela informacji rodzicom w trakcie prowadzonych przez siebie zajęć szkolnych (w tym również dyżurów na korytarzu szkolnym);
6. Miejscem kontaktów nauczycieli i rodziców na terenie szkoły są sale lekcyjne lub wyznaczone do tego miejsce – np. gabinet pedagoga szkolnego;
7. Terminy spotkań z rodzicami ustalone są w harmonogramie zebrań z rodzicami przedstawionym na początku roku szkolnego. O obowiązkowym spotkaniu z rodzicami wychowawca jest zobowiązany przypomnieć uczniom i rodzicom co najmniej z 3 dniowym wyprzedzeniem, podając datę, godzinę i miejsce spotkania;
8. Obecność rodzica jest obowiązkowa;
9. W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo, szkoła wzywa rodziców poza ustalonymi terminami;

10. Wychowawca w przypadku braku współpracy kontaktuje się z rodzicami telefonicznie, w innych sytuacjach wzywa rodzica do szkoły za pośrednictwem sekretariatu szkoły w formie pisemnej;

11. Wychowawca klasy utrzymuje kontakt z rodzicami w formach:

- Zebrań z rodzicami;
- Pisemnych informacji o postępach i zachowaniu ucznia;
- Wizyt wychowawcy w towarzystwie pedagoga szkolnego w domu wychowanka;
- Indywidualnych spotkań z rodzicami na terenie szkoły, po uprzednim uzgodnieniu terminu;

12. Corocznym obowiązkiem wychowawcy klas w trakcie zebrań klasowych jest zapoznanie rodziców z:

- Statutem szkoły;
- Programem wychowawczo - profilaktycznym szkoły;
- Planem wynikowym i planem wychowawczym;
- Wewnątrzszkolnym systemem oceniania;
- Procedurami przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów;
- Kryteriami ocen z zachowania;
- Postępami edukacyjnymi i wychowawczymi uczniów;
- Informacjami bieżącymi dotyczącymi funkcjonowania szkoły i klasy.

13. Podczas spotkań klasowych z rodzicami wychowawca zobowiązany jest uwzględnić następujące zasady:

- Najtrudniejsze sprawy ucznia należy omawiać szczerze, ale w indywidualnej rozmowie z rodzicami;
  - Największą wagę należy przywiązywać do spraw opiekuńczych, dydaktycznych i wychowawczych;
  - Najważniejszym składnikiem informacji o wynikach w nauce mają być poczynione postępy oraz wskazanie w porozumieniu z nauczycielami przedmiotów, treści niezbędnych do ich uzupełnienia;

- Udzielać konkretnych rad, co do przezwycięzania określonych trudności lub wskazywać osoby, instytucje, które mogą pomóc.

14. W trakcie zebrań klasowych nie wskazane jest:

- Dokonywania tylko negatywnych ocen zespołu uczniowskiego;
- Publicznego czytania ocen;
- Używania nazwisk przy przykładach negatywnych;
- Podważania hierarchii wartości wyznawanych przez rodziców;
- Nieograniczonego udostępniania rodzicom dziennika lekcyjnego.

15. Aktywizowanie i motywowanie rodziców do współpracy ze szkołą odbywa się poprzez:

- Wspólne rozwiązywanie problemów klasowych;
- Pomoc „trójki klasowej” w organizacji imprez klasowych;
- Udział rodziców w takich formach pracy szkoły: wycieczki na terenie miasta, lekcje otwarte, wyjścia na basen, święta szkolne, przegląd twórczości uczniowskiej i inne;
- Wspólne dbanie o estetykę pomieszczeń klasy;
- Pomoc przy wykonywaniu prac na rzecz szkoły, klasy;
- Uhonorowanie przez dyrekcję szkoły aktywnie działających rodziców listami gratulacyjnymi wręczanymi na koniec roku.

16. Nauczyciele poszczególnych przedmiotów zobowiązani są do uczestnictwa w zaproponowanej przez wychowawcę klasy formie spotkania z rodzicami.

17. Nauczyciel sporządza po zebraniu, spotkaniu z rodzicami pisemną notatkę stanowiącą część dokumentacji pracy nauczyciela.

18. Pedagog szkolny, psycholog zobowiązany jest do:

- wspierania rodziców uczniów mających trudności z nauką, natury materialnej, wywodzących się ze środowisk zagrożonych niedostosowaniem społecznym, rodzin w kryzysie
- wspomaganie wychowawców w zbieraniu informacji o problemach uczniów,
- organizowania edukacji pedagogicznej dla rodziców (spotkania ze specjalistami, warsztaty, konsultacje, porady) w miarę potrzeb;

19. Zwolnienie ucznia z zajęć następuje tylko na pisemną prośbę rodzica, przedstawioną

najpóźniej w dniu zwolnienia. W uzasadnionych losowo przypadkach rodzic może zwolnić ucznia z zajęć telefonicznie, najpóźniej w dniu zwolnienia. W sytuacjach wyjątkowych decyzje o zwolnieniu ucznia z zajęć podejmuje wice dyrektor, pedagog szkolny i pielęgniarka;

20. Wyklucza się następujące zachowania rodziców:

- Uzyskiwanie informacji o uczniu od nauczyciela na ulicy,
- Uzyskiwanie informacji o dziecku w czasie trwania zajęć lekcyjnych,
- Telefonowanie pod prywatny numer nauczyciela bez jego zgody,
- Zajmowania przerw dyżurującemu nauczycielowi,
- Zasięganie informacji niepedagogicznych o uczniu u innych pracowników szkoły,

21. Wszystkie uwagi i wnioski dotyczące pracy szkoły rodzice kierują kolejno do:

- wychowawcy klasy
- nauczyciela
- pedagoga szkolnego
- wice dyrektora szkoły
- dyrektora szkoły

ZASADY FUNKCJONOWANIA MONITORINGU SZKOLNEGO

Cele monitoringu:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom przebywającym na terenie szkoły i w jej otoczeniu.
2. Monitorowanie newralgicznych miejsc takich jak: wejścia i wyjścia do budynku.
3. Usprawnienie sposobu ochrony mienia szkoły.

Organizacja funkcjonowania systemu monitoringu w szkole:

1. W celu zapewnienia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki budynek szkolny i jego teren objęty jest systemem monitoringu wizyjnego. Wideo nadzór odbywa się na bieżąco całodobowo i obejmuje uczniów na korytarzach i na zewnątrz szkoły.
2. Kamery wizyjne obejmują następujące obszary:
4 kamery - 2 na zewnątrz budynku przy wejściu głównym i 2 na klatkach schodowych
3. Rejestrator znajduje się w gabinecie kierownika gospodarczego. Rejestrator cyfrowy – pokój nr 5, serwer – pokój nr 4. Zapis obrazu wizyjnego jest zabezpieczony drzwiami antywłamaniowymi, kratami w drzwiach i oknach
4. Do odtwarzania oraz analizy zawartości nagrań z monitoringu uprawniony jest dyrektor szkoły, zastępcy dyrektora, pedagodzy szkolni, kierownik gospodarczy do obsługi systemu monitoringu dyrektor wyznaczyła kierownika gospodarczego
5. System monitoringu wizyjnego może być wykorzystywany wyłącznie w celu:
  - wyjaśniania sytuacji zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów,
  - ustalaniu sprawców zniszczenia lub uszkodzenia mienia szkolnego,
  - ustalaniu sprawców sytuacji konfliktowych pomiędzy uczniami.

Budynek szkolny został oznaczony tabliczkami informacyjnymi z napisem „obiekt monitorowany”, a szkolny system monitoringu zgłoszono do miejscowej komendy Policji.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI
W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY DEMORALIZACJĄ**

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia zachowania świadczące o jego demoralizacji nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać informację wychowawcy klasy
2. Wychowawca informuje o tym fakcie dyrekcję szkoły i pedagoga szkolnego
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im informację o zajściu
4. Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami oraz w ich obecności z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji należy zobowiązać ucznia do zaniechania nagannego postępowania, a rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem
5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a informacje o przejawach demoralizacji wciąż napływają, dyrekcja szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję
6. Podjęcie przez szkołę oddziaływań wychowawczych, np. zwiększenie nadzoru nad uczniem, spotkania z pedagogiem, psychologiem, skierowanie do poradni na konsultację lub terapię
7. Jeżeli zastosowanie środków wychowawczych nie przynosi oczekiwanych rezultatów lub
w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia przestępstwa lub jego udziału w działalności grup przestępczych, dyrekcja szkoły powiadamia sąd rodzinny, prokuraturę lub policję

Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI WOBEC UCZNIA – SPRAWCY
CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA**

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
3. Przekazanie sprawcy czynu pod opiekę pedagoga szkolnego, psychologa lub vice-dyrektora szkoły
4. Powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy czynu
5. Niezwłoczne powiadomienie policji
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie policji

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCHYLENIA SIĘ
OD OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I WAGAROWANIA**

1. Indywidualna rozmowa z uczniem w celu poznania przyczyny wagarów, uciezki z lekcji oraz świadomości ucznia dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji.
2. Kontakt wychowawcy z rodzicami, udzielenie informacji o frekwencji.
3. Wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności rodziców w trakcie, której zawiera z uczniem kontrakt określający warunki poprawy frekwencji ucznia na zajęciach.
4. Dalsza obserwacja ucznia,
5. W przypadku wyeliminowania problemu uczeń powinien być nagrodzony np. pochwałą do rodziców, na forum klasy, oceną z zachowania.
6. W przypadku braku poprawy zaistniałej sytuacji wychowawca przekazuje do pedagoga:
  - wykaz uczniów z podaną informacją o skali problemu,
  - podjętych przez siebie działaniach i efektach,
  - sytuacji szkolnej i rodziny ucznia.
7. Kolejna rozmowa z uczniem, rodzicami i pedagogiem szkolnym.
8. Po wyczerpaniu możliwości postępowanie według statutu szkoły.

**WEWNĘTRZNE PROCEDURY FUNKCJONOWANIA SZKOŁY
PODSTAWOWEJ NR 5 IM. SZARYCH SZEREGÓW W BIELSKU
PODLASKIM OD 1 WRZEŚNIA 2020 W CZASIE EPIDEMII**

I. Organizacja zajęć w szkole

1. Do szkoły może uczęszczać uczeń bez objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych oraz gdy domownicy nie przebywają na kwarantannie lub w izolacji w warunkach domowych.

2. Uczniowie mogą być przyprowadzani do szkoły i z niej odbierani przez opiekunów bez objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych. W drodze do i ze szkoły opiekunowie z dziećmi oraz uczniowie przestrzegają aktualnych przepisów prawa dotyczących zachowania w przestrzeni publicznej.

Przy wejściu do budynku szkoły należy zapoznać się z instrukcją użycia środka dezynfekującego oraz zdezynfekować ręce. Zostały wyznaczone 2 wejścia do szkoły: **wejście w nowym skrzydle od podwórka** – dla uczniów klas I – III i **wejście w starym skrzydle od podwórka** – dla uczniów klas IV - VIII

3. Opiekunowie odprowadzający dzieci mogą wchodzić do **przestrzeni wspólnej szkoły (wyznaczone żółto-czarnymi taśmami)** zachowując zasady:

- a) 1 opiekun z dzieckiem/dziećmi,
- b) dystansu od kolejnego opiekuna z dzieckiem/dziećmi min. 1,5 m,
- c) dystansu od pracowników szkoły min. 1,5 m,
- d) opiekunowie stosują środki ochronne – osłona ust i nosa, rękawiczki jednorazowe lub dezynfekcja rąk.

4. W szkole ogranicza się przebywanie osób z zewnątrz do niezbędnego minimum (obowiązuje

je stosowanie środków ochronnych: osłona ust i nosa, rękawiczki jednorazowe lub dezynfekcja rąk, tylko osoby bez objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych) i w wyznaczonych obszarach.

5. Ustala się sposób komunikacji opiekunów uczniów z sekretariatem szkoły, świetlicą

szkolną, nauczycielami – kontakt telefoniczny, e-mail, portiernia (mieszcząca się w wejściu w nowym skrzydle od podwórka), skrzynka na korespondencję przy portierni.

6. Ustala się sposób szybkiej komunikacji z opiekunami ucznia. Kontakt z wykorzystaniem telefonu dostępnego w sekretariacie szkoły oraz kontakt e-mail. Rodzice bezzwłocznie informują wychowawców klas o każdej zmianie numeru telefonu lub adresu e-mail. Wychowawcy klas aktualizują dane (nr telefonu i adres e-mail) potrzebne do kontaktu z opiekunami uczniów w terminie wskazanym przez dyrektora szkoły. Osoby upoważnione do kontaktu z rodzicami uczniów: pielęgniarka, wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy, sekretariat.

7. Szkoła posiada termometry bezdotykowe (jeden umieszczony w **portierni**, drugi w **sekretariacie** szkoły).

8. W przypadku zaobserwowania u ucznia objawów mogących wskazywać na infekcję dróg oddechowych, w tym w szczególności gorączkę, kaszel, pracownik szkoły informuje o tym fakcie pielęgniarkę, wychowawcę lub dyrektora szkoły. Niezwłocznie zostaje rozpoczęta procedura odizolowania ucznia w izolatorium, które mieści się w **sali 22 A** budynku szkoły. Rodziców/opiekunów powiadamia się o konieczności odebrania ucznia ze szkoły (rekomendowany własny środek transportu).

9. W celu umożliwienia zachowania dystansu między osobami (pracownikami oraz uczniami) przebywającymi na terenie szkoły, ustalono **różne godziny przychodzenia uczniów** z poszczególnych klas do szkoły oraz wyznaczono dla każdej klasy w miarę możliwości **stałe sale (opracowany plan zajęć)**.

10. W szkole obowiązują zasady higieny: częste mycie rąk (po przyjściu do szkoły należy bezzwłocznie umyć ręce), ochrona podczas kichania i kaszlu oraz unikanie dotykania oczu, nosa i ust.

11. Z przestrzeni szkolnej zostały usunięte przedmioty i sprzęty, których nie można skutecznie umyć, uprać lub zdezynfekować. Przybory do ćwiczeń (piłki, skakanki, obręcze itp.) wykorzystywane podczas zajęć są czyszczone lub dezynfekowane po każdym dniu zajęć.

12. Uczniowie posiadają własne przybory i podręczniki, którymi nie powinni wymieniać się z innymi uczniami.

13. W sali gimnastycznej używany sprzęt sportowy oraz podłoga są myte detergentem lub zdezynfekowane po każdym dniu zajęć.

14. Ustala się wietrzenie sal co najmniej raz na godzinę przez nauczyciela prowadzącego zajęcia
w danej sali oraz korytarzy co najmniej raz na godzinę przez pracowników obsługi, w czasie przerwy, a w razie potrzeby także w czasie zajęć.
15. Nauczyciele w klasach I-III organizują przerwy dla uczniów w odstępach adekwatnych do potrzeb, jednak nie rzadziej niż co 45 min.
16. Uczniowie szkoły korzystają z boiska szkolnego pod opieką nauczycieli zgodnie ze **sporządzonym harmonogramem** pobytu na świeżym powietrzu.
17. Podczas realizacji zajęć, w tym zajęć wychowania fizycznego i sportowych, w których nie można zachować dystansu, należy ograniczyć ćwiczenia i gry kontaktowe.
18. Uczniowie nie zabierają ze sobą do szkoły niepotrzebnych przedmiotów.
19. Uczniowie przebywając w szatni przestrzegają ustalonego **Regulaminu korzystania z szatni** i bezwzględnie wykonują polecenia nauczycieli.
20. Zajęcia świetlicowe odbywają się w świetlicy szkolnej (2 sale). Rodziców i uczniów obowiązuje opracowany **Regulamin zajęć świetlicowych**. W każdej sali znajdują się środki do dezynfekcji rąk wychowanków pod nadzorem opiekuna. Świetlica będzie wietrzona nie rzadziej, niż co godzinę w trakcie przebywania dzieci w świetlicy, w tym w szczególności przed przyjęciem wychowanków oraz po przeprowadzeniu dezynfekcji po zakończeniu pracy świetlicy szkolnej.
21. Ograniczono kontakt personelu kuchennego z uczniami oraz nauczycielami poprzez zmianę wejścia do szkoły i oddzielenie szatni dla uczniów klas IV – VIII od bloku żywieniowego.
22. Ustalono **zasady realizacji zajęć pozalekcyjnych** organizowanych w szkole uwzględniając odpowiednio zasady dotyczące organizacji zajęć lekcyjnych.
23. Ustalono **zasady korzystania z biblioteki szkolnej** oraz godziny jej pracy, uwzględniając okres 2 dni kwarantanny dla książek i innych materiałów przechowywanych w bibliotekach.
24. Ustalono **zasady korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej** oraz godziny jego pracy, uwzględniając wymagania określone w przepisach prawa oraz aktualnych wytycznych m.in. Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia.
25. Opracowano **Regulamin korzystania z dystrybutora wody** pod nadzorem opiekuna.

II. Higiena, czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń i powierzchni

1. Przy wejściu głównym szkoły umieszczono numery telefonów do właściwej miejscowo powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej, oddziału zakaźnego szpitala i służb medycznych.
2. Należy aby wszystkie osoby trzecie, w tym rodzice uczniów, wchodzące do szkoły dezynfekowały dłonie lub zakładały rękawiczki ochronne, miały zakryte usta i nos oraz nie przekraczały obowiązujących stref przebywania.
3. Uczniowie szkoły są zobowiązani do regularnego mycia rąk wodą z mydłem szczególnie po przyjściu do szkoły, przed jedzeniem, po powrocie ze świeżego powietrza i po skorzystaniu z toalety.
4. W szkole opracowano **monitoring codziennych prac porządkowych**, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymywania w czystości sal zajęć, pomieszczeń sanitarnohigienicznych, ciągów komunikacyjnych, dezynfekcji powierzchni dotykowych – poręczy, klamek i powierzchni płaskich, w tym blatów w salach i w pomieszczeniach spożywania posiłków, klawiatur, włączników.
5. Przeprowadzając dezynfekcję, ściśle przestrzega się zaleceń producenta znajdujących się na opakowaniu środka do dezynfekcji oraz przeprowadza się wietrzenie dezynfekowanych pomieszczeń i przedmiotów, tak aby uczniowie nie byli narażeni na wdychanie oparów środków służących do dezynfekcji.
6. W pomieszczeniach sanitarnohigienicznych wywieszono plakaty z zasadami prawidłowego mycia rąk, a przy dozownikach z płynem do dezynfekcji rąk – instrukcje dezynfekcji.
7. Na bieżąco są czyszczone urządzenia sanitarno-higienicznych (dezynfekowane lub czyszczone z użyciem detergentu).
8. Na terenie szkoły ustawiono kosze do wyrzucania używanych przez uczniów i pracowników masek i rękawic jednorazowych.

III. Gastronomia

1. Przy organizacji żywienia w szkole (stołówka szkolna, kuchnia, pomieszczenia przeznaczone do przygotowania posiłków) dodatkowo wprowadzono zasady szczególnej ostrożności dotyczące zabezpieczenia pracowników. Jest zachowana odpowiednia odległość stanowisk pracy wynosząca min. 1,5 m i zostały zapewnione środki ochrony osobistej.
2. Opracowano **harmonogram wydawania posiłków** zgodnie z planem zajęć i spożywanie ich będzie się odbywało przy stolikach z rówieśnikami z danej klasy. Po każdej grupie będą czyszczone blaty stołów i krzeselka.
3. Wielorazowe naczynia i sztućce używane w stołówce szkolnej myje się w zmywarce z dodatkiem detergentu, w temperaturze min. 60°C lub się je wyparza.
4. Z obszaru jadalni szkolnej zostały usunięte pojemniki na sztućce do samoobsługi przez uczniów. Będą one wydawane bezpośrednio przez obsługę stołówki.

IV. Postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia u pracowników szkoły

1. Do pracy w szkole mogą przychodzić jedynie osoby bez objawów chorobowych, sugerujących infekcję dróg oddechowych, oraz gdy domownicy nie przebywają na kwarantannie lub w izolacji w warunkach domowych.
2. Pracownikom szkoły powyżej 60 roku życia i z istotnymi problemami zdrowotnymi (osobom z grupy tzw. podwyższonego ryzyka) podczas organizowania pracy zastosowano rozwiązania minimalizujące ryzyko zakażenia – zapewniono środki ochrony osobistej w postaci: maseczek okrywających usta i nos, rękawiczek jednorazowych, przyłbic oraz płynu do dezynfekcji rąk .
3. W szkole wyznaczono i przygotowano (m.in. wyposażono w środki ochrony i płyn dezynfekujący) pomieszczenie – sala nr 22 A w którym będzie można odizolować osobę w przypadku zaobserwowania objawów chorobowych.
4. Pracownicy szkoły zostali poinstruowani, że w przypadku wystąpienia niepokojących objawów choroby zakaźnej powinni pozostać w domu i skontaktować się telefonicznie

z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, aby uzyskać teleporadę medyczną, a w razie pogarszania się stanu zdrowia zadzwonić pod nr 999 lub 112 i poinformować, że mogą być zakażeni koronawirusem.

5. W przypadku wystąpienia u pracownika będącego na stanowisku pracy niepokojących objawów infekcji dróg oddechowych powinien on skontaktować się telefonicznie z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, aby uzyskać teleporadę medyczną.

6. Obszar, w którym poruszał się i przebywał pracownik z infekcją dróg oddechowych, bezzwłocznie będzie poddany gruntownemu sprzątnięciu, zostaną zdezynfekowane powierzchnie dotykowe (klamki, poręcze, uchwyty itp.) oraz zastosowane indywidualne zalecenia wydane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

7. W przypadku potwierdzonego zakażenia SARS-CoV-2 na terenie szkoły stosuje się zalecenia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.